

Βρυξέλλες, 14 Δεκεμβρίου 2001

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
(1^η Ημέρα εργασιών)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, ενημερώνοντας τους Έλληνες δημοσιογράφους για την πρωινή Σύνοδο του τακτικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, είπε τα εξής:

Κυρίες και κύριοι,

Σήμερα το πρωί συζητήσαμε τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέσα σε αυτό το πλαίσιο ένα θέμα που ενδιέφερε ιδιαίτερα εμάς και συζητήθηκε ήταν η κοινή εξωτερική πολιτική ασφάλειας και άμυνας.

Όπως γνωρίζετε, η Ε.Ε. θέλει να αποφασίσει σήμερα ή αύριο τη λεγόμενη επιχειρησιακή ετοιμότητα της Ε.Ε.. Δηλαδή, να πάρει την απόφαση, ότι είναι πια η ίδια έτοιμη να κινητοποιήσει τις δυνάμεις της, να συγκροτήσει τον ευρωπαϊκό στρατό για να μπορεί να παρεμβαίνει σε αποστολές ειρηνευτικού τύπου, όπως έχει συμφωνηθεί.

Μια από τις πολλές προϋποθέσεις, οι οποίες αναφέρονται σε αυτή τη δήλωση, σχετικά με την επιχειρησιακή ετοιμότητα, είναι κατά την άποψη ορισμένων και η οριστική διευθέτηση της σχέσης της Ε.Ε. με τις χώρες-μέλη του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλη της Ε.Ε..

Για τη διευθέτηση αυτών των σχέσεων, όπως γνωρίζετε, έχουν γίνει σειρά από συνεννοήσεις ανάμεσα στην Ε.Ε. και τις χώρες αυτές, αλλά υπήρξε και μια ιδιαίτερη επαφή, μια ιδιαίτερη πρωτοβουλία, η οποία έγινε από πλευράς της Μ. Βρετανίας προς την Τουρκία και μια συνεννόηση που κατέληξε σε ένα ορισμένο κείμενο. Αυτό το κείμενο, το οποίο μας δόθηκε πριν από λίγο καιρό, εξετάστηκε από εμάς, διαμορφώσαμε μία άποψη και είχαμε χθες μια μακρά συζήτηση, που διήρκεσε περίπου 4,5 ώρες, με το Βέλγο Πρωθυπουργό, για το περιεχόμενο αυτού του κειμένου και τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί για την έγκρισή του.

Εμείς δηλώσαμε σήμερα στη συνεδρίαση το εξής:

Πρώτα από όλα, εμείς συμφωνούμε με την κήρυξη της επιχειρησιακής ετοιμότητας της Ε.Ε.. Δεν αποδεχόμαστε, όμως, το κείμενο αυτό. Πιστεύουμε ότι η Ε.Ε. μπορεί να δηλώσει ότι είναι έτοιμη να αναλαμβάνει αποστολές και το θέ-

μα που αφορά τη σχέση με τις άλλες χώρες του NATO που δεν είναι μέλη της Ε.Ε. μπορεί να εξεταστεί και να διευθετηθεί αργότερα.

Τονίσαμε, επίσης, ότι οι βασικοί σκοποί τους οποίους επιδιώκει η Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας, δεν θα πρέπει να αφίστανται από τις αρχές τις οποίες υπερασπιζόμαστε, την αυτονομία της Ε.Ε. στη λήψη των αποφάσεων, τη συνεργασία επί ίσοις όροις με το NATO και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Και γι αυτό διαδικασίες όπως αυτές που ακολουθήθηκαν και αφορούν κυρίως τεχνικές ρυθμίσεις και δεν έχουν ακολουθήσει το θεσμικό δρόμο, δεν συμβάλλουν στην αποδοχή και προώθηση αυτών των αρχών. Δεν συμφωνούμε στο αποτέλεσμα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε μέσα από εξωθεσμικές διαπραγματεύσεις. Δεν συμφωνούμε και η Ελλάδα δεν μπορεί να αποδεχθεί ως έχει το κείμενο αυτό που ετοιμάστηκε.

Εμείς, στη χθεσινή συζήτησή μας με την Προεδρία, διατυπώσαμε προτάσεις για τη βελτίωση του κειμένου. Προτάσεις, οι οποίες θα το καθιστούσαν σαφέστερο και δεν θα επέτρεπαν παρερμηνείες. Η Προεδρία έκανε διάφορες άλλες προτάσεις, οι οποίες δεν μας βρήκαν σύμφωνους.

Θέλω να διευκρινίσω το εξής: Εμείς επιζητούμε ένα σαφές καθεστώς. Να είναι ξεκάθαρο για την Ε.Ε., για τα μέλη της, για τα μέλη του NATO ποιο είναι το καθεστώς και να μην αναγκάζομαστε να προσφεύγει ο καθένας σε διαφορετικές ερμηνείες, σε διαφορετικά κείμενα, να ισχυρίζεται ο ένας αντίθετα από τον άλλον και να είναι αναγκαίοι διαρκώς συμβιβασμοί ή παρεμβάσεις.

Πιστεύουμε ότι η Ευρωπαϊκή Άμυνα θα λειτουργήσει πολύ καλύτερα και θα είναι πολύ πιο αποτελεσματική, εφόσον ο καθένας είναι γνώστης των διαδικασιών και μπορεί να συνεργαστεί με τον άλλον, για να μην υπάρχουν συνεχείς ανάγκες εξεύρεσης διευθετήσεων και να μην προκύπτουν συνεχώς διαφορές. Αυτή είναι η θέση μας.

Η Προεδρία στη συζήτηση που ακολούθησε με ορισμένους εταίρους είπε ότι θα επανεξετάσει το πρόβλημα και θα κάνει προτάσεις. Εμείς, είμαστε διαρκώς ανοιχτοί σε προτάσεις, αρκεί να επιτυγχάνεται ο σκοπός τον οποίο θέλουμε: Σαφήνεια και βεβαίως προστασία των δικαιωμάτων μας και μια συνεργασία η οποία δεν οδηγεί σε τριβές.

Τα άλλα θέματα τα οποία θίχτηκαν ήταν το Αφγανιστάν, τα δυτικά Βαλκάνια και η Μέση Ανατολή.

Όσον αφορά τη Μέση Ανατολή, εμείς υποστηρίξαμε –όπως και πολλοί άλλοι– ότι ο κ. Αραφάτ παραμένει ο μόνος νομιμοποιημένος εκπρόσωπος της παλαιστινιακής πλευράς. Επομένως, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε σε μια πολιτική που θέλει να τον εξοβελίσει, να τον βγάλει τελείως έξω από το παιχνίδι. Αυτό θα οδηγήσει σε μια διαμάχη πολύ πιο έντονη από τη σημερινή

Τέλος, όσον αφορά το Αφγανιστάν η βελγική Προεδρία δήλωσε ότι θα προτείνει να υπάρχει μια διεθνής ειρηνευτική δύναμη. Εμείς, είμαστε κατ' αρχήν σύμφωνοι, αλλά χρειάζεται η απόφαση του ΟΗΕ για το τι θα πρέπει να είναι η αποστολή αυτή της ειρηνευτικής δύναμης και βεβαίως να υπάρχει μια διαφορετική δομή για την ειρηνευτική και ανθρωπιστική αποστολή από τη δομή ε-

κείνη, η οποία καθορίζει όλα τα στρατιωτικά θέματα και τις στρατιωτικές πρωτοβουλίες. Εμείς θέλουμε να συμμετάσχουμε σε μια ανθρωπιστική προσπάθεια και αυτό θα πρέπει να είναι εξασφαλισμένο.

Είμαι στη διάθεσή σας.

Ε. ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ (ΤΑ ΝΕΑ): Κύριε Πρόεδρε, ένα διαδικαστικό θέμα: Περιμένουμε τη βελγική Προεδρία να έρθει με κάποια καινούργια πρόταση ή έχει κλείσει αυτή η συζήτηση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Προεδρία είπε ότι θα έρθει με μία καινούργια πρόταση.

Ε. ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: Χρονικά, ξέρουμε πότε θα γίνει αυτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θα έρθει από σήμερα μέχρι αύριο το πρωί. Αλλιώς, η Προεδρία θα συμπεριλάβει ίσως στα Συμπεράσματα την άποψή της, οπότε εμείς θα επαναφέρουμε τη δική μας γνώμη πάνω σε αυτό. Και πρέπει να σας πω ότι παρακάλεσα την Προεδρία να υπάρχει συνεννόηση.

Τ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΛΦΑ): Αν δεν ικανοποιηθούμε, λοιπόν, από τις νέες προτάσεις εμείς θα προβάλουμε veto;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εάν δεν μας ικανοποιούν οι προτάσεις αυτές, δεν θα συμφωνήσουμε στο κείμενο αυτό το οποίο έχει τεθεί ως μια από τις συνθήκες για την επιχειρησιακή ετοιμότητα. Εμείς, όμως, όπως και άλλες χώρες έχουμε δηλώσει ότι συμφωνούμε στην επιχειρησιακή ετοιμότητα. Το θέμα των σχέσεων με τους άλλους εταίρους του ΝΑΤΟ είναι ένα θέμα το οποίο μπορεί να παραμείνει εκκρεμές και να εξεταστεί από όλους με υπομονή, όπως ακριβώς εξετάστηκαν και τα θέματα στο παρελθόν.

ΧΡ. ΠΟΥΛΙΔΟΥ (ΑΥΓΗ-ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ): Αν κατάλαβα καλά, μια σκέψη που είχε κάνει η βελγική Προεδρία να εξετάζεται κατά περίπτωση...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Προεδρία δεν ανέφερε καθόλου αυτή τη σκέψη, άρα και δεν εξετάστηκε.

ΧΡ. ΠΟΥΛΙΔΟΥ: Αν την έφερνε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, υποθετικές ερωτήσεις. Όμως, όπως μου λέει πολύ σωστά ο κ. Παπανδρέου αυτό θα γίνει εκ των πραγμάτων σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμφωνία για το κείμενο.

Π. ΣΙΑΝΝΗΣ (ΕΘΝΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, ποιες χώρες επιμένουν να περάσει αυτό το κείμενο ως έχει;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό δεν μπορώ να σας το πω, γιατί δεν τέθηκε τέτοιο ερώτημα και μπορεί να αναφέρω κάποιους που δεν επιμένουν και να παραλείψω άλλους που επιμένουν.

Κ. ΑΔΑΜ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, μετά την ελληνική άρνηση, το κείμενο της Κωνσταντινούπολης αποσύρεται από το τραπέζι ή παραμένει ως έχει;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κατ' αρχάς, δεν είναι κείμενο της Κωνσταντινούπολης αυτό, αλλά αυτό το κείμενο που παρουσιάστηκε δεν αποσύρθηκε από το τραπέζι. Απλώς, είπαμε εμείς ότι δεν συμφωνούμε. Και μπορεί θεωρητικά – και ελπίζω να γίνει έτσι- να κηρυχθεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα της Ε.Ε., να μην υπάρξει συμφωνία για το κείμενο αυτό, το οποίο να μείνει για μια περαιτέρω εξέταση, διερεύνηση, συζήτηση και διαπραγμάτευση. Ο κ. Παπανδρέου μου λέει και πολύ σωστά ότι το κείμενο αυτό ούτε καν παρουσιάστηκε στη σημερινή συζήτηση. Ολοι το ξέρουν, αλλά κανένας δεν το είδε.

Κ. ΑΔΑΜ: Η προσπάθεια της Προεδρίας αφορά τί; Τροποποίηση του κειμένου που δεν το έχουμε δει και δεν το ξέρουμε ή...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το κείμενο το έχουμε δει εμείς και το ξέρουμε.

Κ. ΑΔΑΜ: ... την επιστολή Σολάνα προς Ρόμπερτσον για περαιτέρω επεξεργασία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η προσπάθεια της Προεδρίας είναι να βρει μια λύση. Μπορεί να αλλάξει και το κείμενο.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Για τις χθεσινοβραδινές συζητήσεις, υπήρξε κάποια αξιοσημείωτη παρέμβαση Ρόμπερτσον; Και όσον αφορά τη σημερινή Σύνοδο, ποιες ήσαν οι χώρες που έθεσαν –όπως είπατε- ως προϋπόθεση για να συναινέσουν στη διακήρυξη της επιχειρησιακής ικανότητας, τη συνολική διευθέτηση του θέματος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καμία δεν το έθεσε. Καμία χώρα δεν έθεσε ως θέμα την κήρυξη της επιχειρησιακής ετοιμότητας τη συμφωνία στο κείμενο, κατά τη συζήτηση που έγινε.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ: Όχι στο συγκεκριμένο κείμενο των Αμερικανών. Εάν ετέθη γενικώς ως προϋπόθεση...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, από καμία χώρα δεν αναφέρθηκε αυτό.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ: Αρα, θα γίνει αυτή...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν ξέρω. Εδώ γίνεται μια διαπραγμάτευση και αυτοί ασκούν πίεση σε μας. Μπορεί να μας πουν «θα έχετε τη λύση, χωρίς να συμφωνήσετε; Αρα, κι εμείς δεν κάνουμε επιχειρησιακή ετοιμότητα». Δεν το ξέρουμε ακόμα.

Όσον αφορά το σκέλος της ερώτησής σας για το Γ.Γ. του ΝΑΤΟ, σας είπα ότι η χθεσινοβραδινή συζήτηση διήρκεσε 4,5 ώρες, όπου όλα εξετάστηκαν και συζητήθηκαν. Για όλα εκφράστηκαν πολλές και διάφορες απόψεις. Πάντως, ικανοποιητική απάντηση εμείς δεν βρήκαμε.

Λ. ΙΩΑΝΝΟΥ (ANTENNA) Αν κατάλαβα καλά, είπατε συμφωνούμε να προχωρήσουμε στο θέμα της επιχειρησιακής ετοιμότητας και να αφήσουμε το θέμα των σχέσεων των κρατών της Ε.Ε. με κράτη του ΝΑΤΟ που δεν είναι ταυτόχρονα και μέλη της Ένωσης, για αργότερα. Σε αυτό συμφωνήσατε με τη βελγική Προεδρία; Και αν δεν συμφωνήσατε και για το τελικό κείμενο, τότε θα προβάλετε veto;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Να σας εξηγήσω: Υπάρχει ένα κείμενο το οποίο λέει πότε θα κηρυχθεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα της Ε.Ε.. Πρώτη προϋπόθεση: Θα δηλώσουν όλες οι χώρες πόσο στρατό θα διαθέσουν για τον ευρωπαϊκό στρατό. Το έχει κάνει η Ελλάδα.

Δεύτερη προϋπόθεση: Να συμφωνήσουν όλες οι χώρες ποια θα είναι η στρατιωτική δομή. Έχει γίνει.

Τρίτη προϋπόθεση: Να συμφωνήσουν όλες οι χώρες ποια θα είναι η πολιτική δομή που θα κινεί αυτή τη στρατιωτική δομή. Έχει επίσης γίνει. Έχουν εκπληρωθεί, λοιπόν, όλες οι προϋποθέσεις. Απομένει ακόμη μια αναφορά που δεν είναι προϋπόθεση σε αυτό το κείμενο να διευκρινιστούν, δηλαδή, οι σχέσεις της Ε.Ε. με τα μέλη του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλη της. Αυτό δεν αναφέρεται καν ως προϋπόθεση. Αναφέρεται ως ένα επιπρόσθετο στοιχείο. Είναι το μόνο στοιχείο που παραμένει εκκρεμές. Θα μπορούσε, λοιπόν, καλόπιστα να πει κανείς ότι εφόσον υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις, παρόλο που δεν διευκρινίζουμε τις σχέσεις της Ε.Ε. με τα μέλη του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλη της, μπορούμε να προχωρήσουμε στην επιχειρησιακή ετοιμότητα. Αυτό προτείνει και η βελγική Προεδρία, αυτό δέχονται και πολλές χώρες. Για παράδειγμα, εγώ ξέρω μια χώρα που μου είχε δηλώσει πριν έρθω εδώ ότι δεν θα το δεχθεί. Σήμερα δεν είπε τίποτα. Κατά συνέπεια, το δέχονται πολλές χώρες και μπορούμε να το κάνουμε. Αυτό δεν έχει σχέση με το θέμα μας που αφορά αυτό το χαρτί με την Τουρκία, δηλαδή τη σχέση με τις «τρίτες» χώρες (τις χώρες του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλη της Ε.Ε.). Είναι σαφές αυτό; Μπορεί να γίνει το ένα (δηλαδή η κήρυξη της επιχειρησιακής ετοιμότητας της Ε.Ε.) και το άλλο (σχέση της Ε.Ε. με μέλη του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλη της) να μείνει εκκρεμές. Αυτή είναι η άποψη της Ελλάδας, να γίνει το ένα και το άλλο να διευθετηθεί αργότερα.

Σας ευχαριστώ.